

ת"פ 15273/10/12 - מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים נגד דוד שמעון אבישי

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

ת"פ 15273-10-12 מדינת ישראל נ' דוד שמעון
אבישי

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשמים

דוד שמעון אבישי

ע"י ב"כ עו"ד גבריאל טרוניאשווילי

גזר-דין

1. הנאשם הורשע, על-יסוד הודאתו, בעבירות שלהלן: סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק); נטילת נכס לשם סחיטה - לפי סעיף 430 לחוק; ופגיעה בנסיבות מחמירות - לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1) לחוק. הודאתו של הנאשם ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, שלפיו תוקנו עובדות כתב-האישום והראות החיקוק שיוחסו לו בכתב-האישום המקורי. הסדר-הטיעון לא חל על העונש.

2. להלן עובדות כתב-האישום המתוקן, העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה.

בתקופה שקדמה לכתב-האישום, נתגלע סכסוך בין הנאשם לבין המתלונן, על-רקע חוב של המתלונן לנאשם בסכום של כמה עשרות אלפי שקלים (להלן - החוב). המתלונן הבטיח לנאשם כי ידאג לכך שהנאשם יקבל ממחסני ההוצאה לפועל רכב שוויו 160,000 ₪ עבור סכום של 95,000 ₪, אך לאחר שלקח את כספו של הנאשם לא סיפק את הרכב. על-רקע האמור, ניסה הנאשם לאתר את המתלונן במשך מספר חודשים, לשם גביית חובו.

ביום 24.4.12, הגיע הנאשם, יחד עם אחרים, לדירה ששכר המתלונן בירושלים (להלן - הדירה), ודרש מהמתלונן לשלם את חובו בתוך שבועיים. הוא איים על המתלונן, כי אם לא ישלם את החוב, הדבר יוביל "לפסים לא טובים". לאחר כשבועיים נפגשו הנאשם והמתלונן, בנוכחות אחרים, בחניון בירושלים, ובמהלך הפגישה איים הנאשם על המתלונן. כתוצאה מכך, התחייב המתלונן לשלם לנאשם סך של 30,000 ₪ בתשלום אחד במזומן, ואת יתרת החוב - בתשלומים של 10,000 ₪ כל אחד. לאחר המפגש האמור, החל המתלונן לשלם לנאשם סכומי כסף קטנים יותר

מהמוסכם, ובשלב מסוים ניתק את הקשר עמו.

מספר שבועות לאחר מכן, הגיע הנאשם לדירת המתלונן, יחד עם אחר, ודרש מהמתלונן כסף. המתלונן מסר לידי הנאשם סכום של 1,000 ₪, והנאשם והאחר לקחו מביתו של המתלונן שני מכשירים חשמליים, בקבוקי שתייה חריפה והמחאות שנמצאו במקום.

במחצית חודש ספטמבר 2012 נפגשו הנאשם והמתלונן, לאחר תיאום מוקדם, בצומת פת בירושלים. כאשר הגיע המתלונן למקום, ניסה הנאשם לאחוז בו ולהובילו לרכב שבו הגיע יחד עם אחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה. הנאשם נטל את תיקו האישי של המתלונן ועזב את המקום יחד עם האחר. באותו הלילה הגיעו הנאשם והמתלונן לדירת המתלונן. הנאשם פתח את דלת הדירה ונטל מתוכה את רוב חפציו האישיים של המתלונן, ביניהם בגדים ומחשב נייד. במועד מאוחר יותר, פנה הנאשם למתלונן ואמר לו שחפציו יוחזרו אם יהיה ביניהם הסדר לעניין החוב.

מספר ימים לאחר מכן, ביום 25.9.12, נפגשו הנאשם והמתלונן בבית קפה במרכז ירושלים, יחד עם אחרים. במעמד זה הגיעו הנאשם והמתלונן להבנה נוספת בעניין תשלום החוב; אך המתלונן לא עמד בתשלום שהוסכם. במועד מאוחר יותר, החזיר הנאשם לחברו של המתלונן את בגדי המתלונן והמחשב הנייד שלו, ואולם נמנע מלהשיב את השקים שנטל ממנו.

ביום 30.9.12, נפגשו הנאשם והמתלונן במרכז ירושלים, לאחר הידברות קודמת, על-מנת שהמתלונן ימסור לנאשם כסף על חשבון החוב. הנאשם, המתלונן וחברו של המתלונן, המתינו במקום להגעתו של אדם נוסף, מקורבו של המתלונן, שהיה אמור להגיע עם סכום כסף. משלא הגיע האחרון למקום, פנה חברו של המתלונן לקרוא לאותו אדם ממקום עבודתו. בעת ובמקום האמורים, בשעה שהנאשם והמתלונן המתינו לחבריו של המתלונן, ולאחר דין ודברים בין המתלונן לבין הנאשם, שבמהלכו איים המתלונן על הנאשם, הוציא הנאשם מכיסו סכין, שהצטייד בה קודם לכן, ודקר באמצעותה את המתלונן בידו הימנית ובירכו הימנית. כתוצאה מהדקירות, נזקק המתלונן לטיפול רפואי ופצעיו נתפרו.

במהלך התקופה האמורה איים הנאשם על המתלונן, במספר הזדמנויות, בפגיעה פיזית; והדברים הושמעו הן בפגישות ביניהם והן בשיחות טלפוניות.

3. הנאשם הנו בן 28, גרוש ואב לשני ילדים. הוא סיים 12 שנות לימוד ושירת שרות צבאי מלא. לאחר שחרורו

מצה"ל החל לעבוד בעבודות שונות, ובהמשך פתח עסק עצמאי למוצרי קוסמטיקה - אשר לא צלח. כתוצאה מכישלון הפעלת העסק, נקלע הנאשם לחובות כבדים, העסק נסגר והנאשם הסתבך בחובות בשוק האפור. במקביל, נתגלעו קשיים בזוגיות עם רעייתו, ולפני כשנה בני הזוג התגרשו והנאשם עבר להתגורר בבית אמו בקריית מוצקין. כיום הוא עובד בחברה למדידות וסימון תשתיות. אין לחובתו הרשעות קודמות, ומדובר, אפוא, בהסתבכותו הראשונה בפלילים. בשיחתו עם קצינת המבחן, התקשה הנאשם לקבל אחריות לביצוע העבירות; ניסה להשליך את הסיבות לכישלונו על המתלונן, שלדבריו הונה אותו ונטל ממנו כספים; והציג עצמו כקורבן והתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן, על-אף ביטויי חרטה באשר למעשיו. הוא השליך חלק מהאחריות על המתלונן, ולדבריו, חש מאוים לאחר שהמתלונן הגיע למפגש עמו יחד עם מי שנראו לו כדמויות עברייניות. שירות המבחן העריך, כי הנאשם, כמי שרואה עצמו כאדם נורמטיבי וחיובי, מתקשה לקבל אחריות על התנהלותו; וכי תחושתו כמי שנפל קורבן למתלונן, עמדה בבסיס הסתבכותו. עוד התרשם שירות המבחן, כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על חיו ומעשיו, וסובל מחסכים רגשיים. על-רקע האמור, המליץ שירות המבחן לנאשם להשתלב בטיפול, אולם הנאשם דחה את ההצעה, בצינו כי הוא רואה עצמו כאדם נורמטיבי שאינו זקוק לטיפול במסגרת שירות המבחן. לאור מאפייני אישיותו של הנאשם וקשייו לקבל אחריות אקטיבית על התנהלותו הכללית, סבר שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון להישנות מקרה דומה בעתיד; אך לאור התנגדותו של הנאשם להשתלב בטיפול - נמנע מהמלצה טיפולית. הוא המליץ על ענישה מוחשית, שביכולתה להרתיע את הנאשם מהישנות התנהגות דומה בעתיד.

4. בפרשת גזר-הדין, העידו מטעם הסנגוריה אחותו של הנאשם וכן חברו. החבר, אשר מלווה את הנאשם במהלך ניהול ההליכים מאז שוחרר לחלופת מעצר, ציין שהוא בעל עסק במישור אדומים, וכי ככל שיהיה צורך יקלוט את הנאשם בעבודתו. האחות תיארה את הנסיבות המשפחתיות שבהן גדל הנאשם, ואת הרקע לחובות הכבדים שאליהם נקלע. בנוסף הוגש על-ידי הסנגור מכתבו של רב העיר קריית מוצקין, המכיר את הנאשם עוד מילדותו. הרב שיבח את הנאשם על נועם הליכותיו, מסירותו לילדיו ועזרתו לזולת. כמו-כן, הוגש מכתבו של מנהל מרכז הצעירים בקריית מוצקין, שבו צוין כי הנאשם תורם מזה תקופה ארוכה מזמנו לטובת צעירי העיר - הן במעורבות חברתית, הן בניהול פרויקטים והן בחלוקת סלי מזון בחגים למשפחות מעוטות יכולת. כמו-כן, הוגש מכתבה של פסיכולוגית קלינית המטפלת לאחרונה בנאשם, בטיפולים פרטניים אחת לשבוע. במכתב צוין, כי הנאשם משתף פעולה בטיפול ומאפשר תחילתו של תהליך טיפולי המוביל לשינוי.

5. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש את חומרת העבירות ונסיבות ביצוען. היא גרסה, כי מתחם הענישה ההולם בגין העבירה של סחיטה באיומים נע בין 18 ל-36 חודשים, ובגין העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות

באמצעות סכין - בין 9 ל-24 חודשים. היא סברה, כי העונש המתאים לגבי כל עבירה אמור להימצא באמצע המתחם, וכי יש להטיל על הנאשם עונש של שלוש שנות מאסר בפועל.

6. ב"כ הנאשם לא הקל ראש בחומרת העבירות, אך הדגיש כי בסופו של יום הורשע הנאשם בעבירות שבסמכות בית-משפט שלום, אשר העונש המרבי שנקבע בצדן אינו עולה על שבע שנים. בהתייחסו למתחם הענישה ההולם, הוסיף והדגיש הסנגור, כי חלק בלתי נפרד מכתב-האישום הוא החלק הכללי שבו, המתאר כיצד הונה המתלונן את הנאשם בהליך שכונה על-ידו "עוקץ", עת נטל ממנו במרמה סכום של 95,000 ₪. לדבריו, מעשה ההונאה האמור, שנעשה בתקופה שבה הנאשם היה נתון במצוקה כלכלית על-רקע קריסת עסקו, הביא את הנאשם לביצוע המעשים שביסוד הרשעתו. עוד טען הסנגור, בכל הנוגע לקביעת המתחם, כי הנזק שנגרם למתלונן אינו חמור; שכן האירוע הסתיים, למרבה המזל, ב"חתכים קטנים" שהצריכו תפירה, והמתלונן לא העביר לנאשם סכומי כסף משמעותיים. הוא סבר, כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר על-תנאי לבין מאסר לריצוי בעבודות שירות. בכל הנוגע לעונש המתאים, בתוך מתחם הענישה ההולם, ציין הסנגור כי מדובר במעידה פלילית ראשונה ויחידה של מי שניהל אורח חיים נורמטיבי, ונקלע לביצוע המעשים לאחר שנפל קורבן למעשה נוכלות מצד המתלונן. כן הבהיר, כי אמנם הנאשם לא מצא מקום להשתלב בהליך טיפולי מטעם שירות המבחן, אך הוא בחר לקבל את הטיפול במסגרת אחרת, ומשתף כיום פעולה בטיפול פסיכולוגי קבוע ורצוף, כמפורט במכתבה של הפסיכולוגית הקלינית. הסנגור ביקש להתחשב בקביעת העונש המתאים בהודאתו של הנאשם, בחרטה שהביע על מעשיו, בנסיבותיו האישיות שצוינו בתסקיר שירות המבחן, וכן בעובדה שהיה נתון במעצר במשך כחודש וב"מעצר בית" במשך מספר חודשים נוספים.

במסגרת דבריו האחרונים לעניין העונש, ציין הנאשם, כי הוא חש בושה על כך שנטל את החוק לידי, הדגיש כי אין כל צידוק להתנהגותו, וביקש שיובאו בחשבון הנסיבות שבהן נקלע, לטענתו, בעל כורחו, לביצוע העבירות. הוא הדגיש, כי הודה במעשים מיד עם חקירתו במשטרה, כי לא הסיר את אחריותו למעשיו, וכי נהג מתוך אובדן עשתונות בעקבות טעות קשה בשיקול דעתו - עת פעל בדרך פסולה להשבת הכסף שנלקח ממנו על-ידי המתלונן.

7. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת לאור העיקרון המנחה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ובהמשך - לגזור את העונש המתאים לנאשם במסגרת מתחם הענישה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, זאת אגב אפשרות לסטות מהמתחם בנסיבות חריגות שצוינו בחוק. על-פי התיקון האמור לחוק, במקרה שבו הורשע נאשם בכמה עבירות, על בית-המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, על בית-המשפט לקבוע מתחם ענישה

לאירוע כולו, ולגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע. ואולם, ככל שבית-המשפט מוצא, כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יש לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע, אגב התייחסות לשאלה האם העונשים ירוצו בחופף או במצטבר, או שמא להשית עונש כולל לאירועים כולם (ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13)). מתחם הענישה נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, וביישומו מביא בית-המשפט במניין שיקוליו את הערך החברתי שנפגע בביצוע העבירה, את מדיניות הענישה הנהוגה ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם בעבירות הנדונות, יש להתייחס תחילה למהות העבירות, וכן לערכים החברתיים המוגנים שביסוד העבירות. העבירות שביצע הנאשם חמורות בטיבן ובנסיבותיהן. העבירה של סחיטה באיומים - לפי סעיף 428 רישא לחוק, אשר העונש המרבי שנקצב בצדה עומד על שבע שנות מאסר, נועדה להגן על הערכים של שמירה על גופו של אדם, חירותו, האוטונומיה שלו וכבודו. העבירה של נטילת נכסים לשם סחיטה, מגינה אף היא על הערכים האמורים, אך מדובר בעבירה פחות חמורה, והעונש המקסימאלי שנקבע בגדרה עומד על שנת מאסר. העבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, באמצעות נשק קר, קובעת עונש מרבי של שש שנות מאסר, וביסודה הערכים החברתיים של שמירת החיים ושלמות הגוף וההגנה על שלום הציבור וביטחונו. אין צורך להכביר מילים על הסיכון הרב הנשקף מהעבירה האחרונה, של פציעה באמצעות סכין, לשלום הציבור וביטחונו. בתי-המשפט מתריעים פעם אחר פעם על מעשי אלימות, שבמהלכם נעשה שימוש בסכינים - תופעה המכונה "נגע הסכינאות" (ע"פ 6324/11 סולטאן זבידאת נ' מדינת ישראל (29.11.12)), כמו-גם "תת תרבות הסכין" (ע"פ 155/08 פרטוש נ' מדינת ישראל (29.10.08)). כבר נפסק, לא אחת, כי תופעה קשה זו, של יישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר ובסכינים, שהייתה למגפה אשר פשתה לדאבון הלב במקומותינו, ואשר עלולה להביא לתוצאות קשות של קיפוח חיים, מחייבת תגובה עונשית מחמירה. במדרג חומרת העבירות של פציעה או גרימת חבלה באמצעות נשק קר, מן הכבד אל הקל, מצויות העבירות של גרימת חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329 לחוק - שעונשה המרבי עשרים שנות מאסר; גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק - שעונשה המקסימאלי 15 שנות מאסר; והעבירה נושא ההרשעה דן של פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 334 ו-335 לחוק - הקובעת עונש מרבי של שש שנות מאסר.

9. בנסיבות המקרה דנן, ניתן לקבוע מתחם ענישה הולם בגין כל העבירות שביצע הנאשם, כמכלול. כאמור, יש להתחשב בערכים החברתיים שעומדים ביסוד ביצוע העבירות, שצוינו לעיל, ובעונשים המרביים שנקבעו בצד העבירות. בנוסף, יש להתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. מחד-גיסא, יש להתחשב בכך שמעשי הסחיטה בוצעו כלפי המתלונן, על-רקע מעשה הונאה שביצע כלפי הנאשם, עת נטל ממנו במרמה סכום של כ-100,000 ₪. עם זאת, יש

לראות בחומרה את עשיית הדין העצמי מצד הנאשם, במעשי הסחיטה שביצע. החמורה שבעבירות, היא דקירתו של המתלונן במפגש האחרון בין השניים. נסיבות האירוע חמורות, לנוכח השימוש שעשה הנאשם בסכין, שבה הצטייד מראש; ודקירתו את המתלונן הן ביד והן בירך, שהצריכו תפירות. אמנם לא מדובר במעשה מתוכנן מראש, אלא בהתפרצות אלימה ספונטאנית של הנאשם כלפי המתלונן, על-רקע איום שהשמיע המתלונן כלפי הנאשם באותו מעמד; ואולם דווקא עובדה זו מגבירה את הסיכון הנשקף מהנאשם, שבחר להגיב בדרך כה אלימה ומסכנת חיים, בתגובה לאיום כלפיו. חומרת העבירות - הן הסחיטה באיומים, והן ובעיקר, הפציעה באמצעות סכין - מחייבות הטלת מאסר; זאת משיקולים של גמול והוקעת המעשים, שמירה על ערך החיים ושלמות הגוף, הגנה על ביטחון הציבור, וכן הרתעה אפקטיבית - אישית וכללית. בהתחשב בעיקרון ההלימה שבענישה, בפגיעה בערכים החברתיים המוגנים שביסוד העבירות, בנסיבות ביצוע העבירות, וכן ברמת הענישה הנהוגה, בפרט בעבירות של פציעה באמצעות סכין - סבורני, כי מתחם הענישה ההולם בגין העבירות הנדונות, הוא מאסר בפועל של ממש, לריצוי בין כותלי הכלא, הנע בין מספר חודשים לבין שנתיים.

10. בקביעת העונש המתאים יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. בענייננו, יש להתחשב לקולא בהודאתו של הנאשם, הן בחקירה המשטרתית והן בבית-המשפט; בחרטה שהביע על מעשיו; בנסיבותיו האישיות שתוארו בתסקיר שירות המבחן; בעובדה שמדובר במעידה פלילית ראשונה ויחידה של מי שניהל אורח חיים נורמטיבי; וכן בכך שהנאשם השתלב לאחרונה בתהליך טיפולי, קבוע ורצוף, בתחום הפסיכולוגי, על-רקע צרכיו ומצוקותיו, שצוינו בחוות-דעתה של הפסיכולוגית הקלינית המטפלת בו, וכן בתסקיר שירות המבחן.

11. על-יסוד האמור לעיל, ובהתחשב במכלול טיעוני הצדדים לחומרה ולקולא, אני דן את הנאשם כדלהלן:

- א. לשבעה חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מיום 2.10.12 ועד ליום 4.11.12.
- ב. לששה חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת סחיטה באיומים, פציעה או גרימת חבלה של ממש.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק מגזר-הדין לשירות המבחן.

הנאשם יתייצב לריצוי המאסר ביום 7.5.14 בשעה 9:00 בבית המעצר ניצן, שבמתחם כלא איילון; ואם עד למועד זה יוגש ערעור לבית-המשפט העליון, יעוכב ביצוע המאסר עד למתן-פסק דין בערעור.

ניתן היום, י' באדר ב' התשע"ד, 12.3.2014 בנכחות ב"כ המאשימה, הסנגור והנאשם.

יורם נועם, שופט